

תפ"ח 49893/07/15 - מדינת ישראל נגד ישראל חיים (עציר) - הובא באמצעות שב"ס, שירן דהרי (עציר) - הובא באמצעות שב"ס

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

תפ"ח 49893-07-15 מדינת ישראל נ' חיים (עציר) ואח' 03 אפריל 2017

לפני כב' השופט מרים דיסקין, אב"ד

כב' השופט רענן בן-יוסף

כב' השופטת שלומית יעקובוביץ

המאשימה מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד צחי הבדלי

נגד

הנאשמים

1. ישראל חיים (עציר) - הובא באמצעות שב"ס

על-ידי ב"כ עוה"ד שי נודל, לילך קורש ומשה שרמן

2. שירן דהרי (עציר) - הובא באמצעות שב"ס

על-ידי ב"כ עו"ד ירום הלוי

גזר דין

מלכתחילה הועמדו הנאשמים לדין בכתב אישום חמור, בו יוחסה להם שורה של עבירות ובראשן עבירות של ניסיון רצח והחזקת נשק לצד עבירות של שיבוש מהלכי חקירה, השמדת ראיה וקשירת קשר לביצוע פשע (רצח). לנאשם 2 יוחסה בנוסף עבירה של נשיאת נשק (להלן: "**כתב האישום המקורי**").

משכפרו הנאשמים במיוחס להם הוחל בשמיעת הראיות. בעיצומה של פרשת התביעה וטרם עדותו של העד המרכזי - שותפם של הנאשמים, הגיעו הצדדים להסדר טיעון. במסגרתו הוגש כתב אישום מתוקן בשנית (להלן: "**כתב האישום המתוקן**"), שיש בו הקלה משמעותית עם הנאשמים בעקבות מחיקת העבירות של ניסיון רצח והחזקת נשק ושינוי העובדות בהתאם. כמו כן נמחקו לגבי נאשם 1 העבירה של השמדת ראיה, ולגבי נאשם 2, העבירה של נשיאת נשק.

כתב האישום המתוקן מייחס לנאשם 1 עבירות של מתן אמצעים לביצוע פשע, עבירה על סעיף 498(א) לחוק העונשין, התשל"ז (להלן: "**החוק**"), שיבוש הליכי משפט, עבירה על סעיף 244 לחוק וקשירת קשר לביצוע פשע (רצח), עבירה על סעיף 499(א)(1) לחוק, ולנאשם 2, קשירת קשר לביצוע פשע (רצח), עבירה על סעיף 499(א)(1). כאמור, עובדות כתב האישום המתוקן תוקנו בהתאמה.

הנאשמים הודו בעובדות כתב האישום המתוקן והורשעו על יסוד הודאתם בכול העבירות המיוחסות להם.

כמו כן, בהתאם להסדר, צורף כתב אישום שהיה תלוי ועומד כנגד נאשם 1 בבית משפט השלום בת"א (49881-07-15) והוא הורשע בגינו על יסוד הודאתו בעבירות של התפרצות למקום מגורים בכוונה לבצע גניבה, גניבה והיזק בזדון (להלן: "**התיק המצורף**").

הסדר הטיעון

ההסדר כלל הסכמה, לפיה הצדדים יעותרו לבית המשפט להטיל על שני הנאשמים עונש שבמרכזו 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל וכן מאסר על תנאי.

לגבי נאשם 1, תקופת המאסר כוללת בחובה גם הפעלת מאסר מותנה בן 12 חודשים שהוטל עליו במסגרת ת"פ (שלום כפ"ס) 1902/09.

בנוסף, הוסכם על חילוט אופנוע מסוג T-MAX מס' רישוי 77-222-33 הרשום על שם נאשם 1 ושימש לצורך ביצוע העבירות נשוא כתב האישום.

ראיות לעונש

במסגרת הראיות לעונש הוגשו גיליונות הרישום הפלילי של שני הנאשמים וכן, כתב אישום וגזר הדין בעניינו של נאשם 1, נושא ת"פ 1902/09 (שלום כ"ס), הכולל מע"ת בן 12 חודשים שהוא בר הפעלה.

נימוקי ב"כ הצדדים לכיבוד ההסדר

בגדר נימוקיו לכיבוד ההסדר עמד ב"כ המאשימה על השיקולים שעמדו ביסודו והובילו לגיבושו. עיקרם, בקושי של התביעה לבסס תוספת ראייתית הנדרשת לעדות שותף לעבירה - שותפם של הנאשמים לעבירות - ברמה של חיזוק מוגבר. בטיעונו נדרש ב"כ המאשימה להסכמה לעונש זהה לשני הנאשמים, שעה שלחובתו של נאשם 1 תלוי ועומד מע"ת בר הפעלה, מושא התיק המצורף. בהיבט זה, הסביר, נלקחו בחשבון תפקידו המרכזי של נאשם 2 במסגרת הקשר לשמש כיורה במתלונן, ועברו הפלילי של נאשם 2, העשיר בעבירות אלימות בהשוואה לעברו של נאשם 1.

ב"כ הנאשמים, שהצטרפו לעתירת המאשימה, בקשו להדגיש כי שיקולים כבדי משקל עמדו ברקע כריתת ההסדר ובמרכזם קשיים ראייניים: "העסקה הזו נערכה בגלל סיבה מרכזית אחת. בעיה בחומר הראיות - אני מדגיש בחומר הראיות, שאם לא כן, לא הייתה נחתמת עסקה כזו".

עוד נטען, שבהודאתם חסכו הנאשמים מזמנם של בית המשפט והפרקליטות, כמו גם מכספי משלם המיסים. כמו כן, הנאשמים נטלו אחריות והביעו חרטה.

דין והכרעה

בבואנו להכריע בשאלת אימוץ ההסדר, כפי עתירתם המשותפת של הצדדים, עלינו להידרש תחילה לסוגיה של כיבוד הסדרי טיעון באספקלריה של תיקון 113.

אין מחלוקת בפסיקה, שגם לאחר כניסתו לתוקף של מנגנון הבניית שיקול הדעת בענישה, להסדרי הטיעון שמור מעמד חשוב וחיוני בקביעת העונש שיוטל בסופו של ההליך, ועל בתי המשפט לשאוף לכבדם (ע"פ 5845/14, **אסט נ' מדינת ישראל** (20.04.2016) (להלן: "**פס"ד אסט**"). עם זאת, בתיקון שנועד להסדיר את תהליך הבניית שיקול הדעת בענישה, אין הוראה מפורשת באשר לקביעת מתחם הענישה במסגרת הסדר טיעון, הכולל רכיב של ענישה מוסכמת, וגם ההלכה בהקשר זה אינה אחידה וחד משמעית.

על פי דעה אחת, כשמוצג לבית המשפט הסדר טיעון "סגור", אין הוא פטור מלבחון את העונש המוסכם בהתאם למתווה שנקבע בתיקון 113 לחוק, תוך יישום הוראותיו [ראו: ע"פ 512/13, פלוני נ' מדינת ישראל (04.12.2013); ע"פ 3856/13, גוני נ' מדינת ישראל (03.02.14)]. רוצה לומר, על פי ההלכה הנוהגת, בגזירת הדין על בית המשפט לקבוע במנותק מהסדר הטיעון את מתחם הענישה ואת העונש ההולם בתוך המתחם, להשוות את העונש המוסכם לעונש שהיה צפוי לנאשם אלמלא ההסדר, ולבחון מה מידת ההקלה שניתנה לנאשם במסגרת ההסדר והאם ההסדר מאזן נכונה בין הקלה זו לבין האינטרס הציבורי [ראו: ע"פ 512/13, פלוני נ' מדינת ישראל; ע"פ 1958/98, פלוני נ' מדינת ישראל]. והכול, בשים לב לפסיקה העקרונית המתייחסת לכיבוד הסדרי טיעון ככלל, ולמקרים החריגים המצדיקים סטייה מהסדר טיעון [ראו למשל: ע"פ 1958/98, פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577, (2002); ע"פ 7757/11, פלוני נ' מדינת ישראל (13.02.2013)]. מנגד, קיימת דעה אחרת, לפיה, השיקולים התומכים בגיבוש הסדרי טיעון אינם חופפים בהכרח לשיקולי הענישה אותם נועד תיקון 113 להסדיר לצורך קידום האחידות בענישה. למעשה, מדובר בשתי מערכות שיקולים שונות זו מזו העשויות להוליד, במקרים מסוימים, למסקנות שונות באשר לעונש הראוי. [ראו לעניין זה: ע"פ 8109/15, אביטן נ' מדינת ישראל (09.06.2016), וע"פ 2524/15, שפרנוביץ נ' מדינת ישראל ופלוני (08.09.16)].

ההלכה בדבר כיבודם של הסדרי טיעון

חזקה עלינו הלכת בית המשפט העליון בדבר חשיבותם ומעמדם של הסדרי טיעון ושיקולי כיבודם. הפסיקה הכירה בחיוניותם של הסדרי טיעון במסגרת האכיפה הפלילית והתווה אמות מידה לבחינתם, כאשר העיקרון המנחה הוא, כי בהתקיים איזון ראוי בין האינטרס הציבורי שבהטלת העונש ההולם את נסיבות העבירה לבין טובת ההנאה לה זוכה הנאשם, בית המשפט יכבד את הסדר הטיעון:

"על-פי אמות מידה אלה, "קיומו של הסדר טיעון הוא שיקול מרכזי בשיקוליו של בית-המשפט הגוזר את העונש. ככלל, בית-המשפט יראה לקיים את הסדר הטיעון בשל הטעמים הקשורים בחשיבותם ובמעמדם של הסדרי הטיעון" (ע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נז(1) 577, 608 (1998) (להלן: "עניין פלוני"). זוהי נקודת המוצא. לצד זאת, יבחן בית המשפט האם הושג איזון בין טובת ההנאה שמעניק הסדר הטיעון לנאשם, לבין התועלת שיש בהרשעת הנאשם ובעונש המוצע במסגרת ההסדר לאינטרס הציבורי, בין היתר בשים לב לחיסכון בזמן ובמשאבים השיפוטניים, להודיית הנאשם בביצוע העבירות וקבלת האחריות למעשיו, ממניעת הצורך בהעדתם של עדים שונים ונפגעי העבירה, ועוד (עניין פלוני, בעמ' 607-609). מנגד, יביא בית המשפט בחשבון גם את סיכויי הרשעתו של הנאשם אלמלא ההסדר, את האינטרס הציבורי בשמירה על אמון הציבור ברשויות החוק ובהפעלת מדיניות ענישה הולמת ושוויונית (עניין בורשטיין, 113). ראינו אפוא, כי על אף שבית המשפט איננו פטור מלבחון בעצמו את שיקולי הענישה, הרי שלא ימהר להתערב בעונש שהוסכם בין הצדדים, בוודאי כאשר מדובר בהסדר 'סגור', אשר איננו קובע מתחם מסוים אלא עונש מוגדר ומסוים. התערבות זו שמורה למצבים חריגים ביותר (השוו ע"פ 5310/12 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (9.9.2012) (פס"ד אסט הנ"ל))

ודוק: המגמה המסתמנת בפסיקה בשנים האחרונות היא, שסטייה מהסדר טיעון שמורה למקרים חריגים ונדירים בלבד (ע"פ 7757/11 פלוני נ' מדינת ישראל, מיום 13.02.13). יתרה מזו, עקרון אי התערבות בעונש מוסכם בין הצדדים ישמר במיוחד כשמדובר בהסדר "סגור", כבענייננו, שאינו קובע מתחם מסוים אלא עונש מוגדר ומוסכם. כבר עתה ניתן לומר, שבחינת ההסדר נשוא דיונו מעלה, שאינו נמנה על אותם מקרים נדירים ויוצאי דופן המצדיקים דחייתו.

לאחר ששמענו את טיעוני ב"כ הצדדים בעתירתם המשותפת לאמץ את הסדר הטיעון שנערך ביניהם ובחנו את השיקולים שהנחו את התביעה בגיבושו, השתכנענו שהיו אלה שיקולים ענייניים וראויים, לרבות שקילת האינטרס הציבורי שהתביעה

אמונה עליו.

בשים לב לכתב האישום המתוקן ולנסיבות שפורטו לעיל, ולאור העקרונות והכללים המנחים שנקבעו בעניין בפסיקת בית המשפט העליון, מסקנתנו היא, שיש לכבד את הסדר הטיעון. בשיקולינו לכיבוד ההסדר שיווינו לנגד עינינו בראש וראשונה את התמורה המהותית לקולא בין חומרת כתב האישום המקורי לבין כתב האישום המתוקן, וכפועל יוצא, את השינוי בעבירות בהן הורשעו הנאשמים במסגרת ההסדר. בהקשר זה נדגיש, העבירות עליהן עומדים הנאשמים ליתן את הדין מצויות בגדר סמכותו העניינית של בית משפט שלום ולא בסמכות בית משפט מחוזי, בהרכב תלתא. בהתאם לכל אלה, העונשים המוסכמים הולמים את המעשים בהם הודו הנאשמים ובגינם הורשעו על פי הודאתם. בנוסף, שקלנו את הרקע והנימוקים לתיקון כתב האישום ומיתונו, שעניינם בקשיים ראייתיים-משפטיים, וכן את העובדה, שהנאשמים הודו בעובדות כתב האישום המתוקן במהלך ניהול פרשת התביעה וטרם עדותו של עד התביעה המרכזי ובהודאתם חסכו העדת שורה ארוכה של עדים וניהול משפט ממושך. מכול הטעמים הללו, אנו סבורים שההסדר עונה על האינטרס הציבורי (ראו לעניין זה ע"פ 1958/98 **פלוני נ' מדינת ישראל**, פד"י 01, 577 (2002)).

אשר על כן, באמצעו את הסדר הטיעון אנו גוזרים על הנאשמים את העונשים הבאים:

נאשם 1

- מאסר בפועל למשך 24 חודשים (החל מיום מעצרו, 05.07.15).
- אנו מורים על הפעלת מאסר על תנאי של 12 חודשים, שהוטל על נאשם 1 בתיק המצורף ((ת"פ(שלום כ"ס) 1902/09)). עונש המאסר על תנאי יופעל באופן חופף לעונש המאסר בתיק זה, כך שבסה"כ ירצה הנאשם 1 24 חודשי מאסר.
- מאסר על תנאי של 12 חודשים, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו של נאשם 1 ממאסר לא יעבור הנאשם 1 על עבירה מסוג עוון שבפרק ט' סימן א' ופרק יד' לחוק.
- מאסר על תנאי של 18 חודשים, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו של נאשם 1 ממאסר לא יעבור הנאשם 1 על העבירות בהן הורשע או כל עבירה מסוג פשע שבפרק ט' סימן א' ופרק יד'.
- חילוט אופןוע מסוג T-MAX מס' רישוי 77-222-33 על שם נאשם 1 ושימש לצורך ביצוע העבירות נשוא כתב האישום.

נאשם 2

- מאסר בפועל למשך 24 חודשים (החל מיום מעצרו, 08.07.15).
- מאסר על תנאי של 12 חודשים, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו של נאשם 2 ממאסר לא יעבור הנאשם 2 על כל עבירה מסוג עוון שבפרק יד'.
- מאסר על תנאי של 18 חודשים, והתנאי הוא שבמשך שלוש שנים מיום שחרורו של נאשם 2 ממאסר לא יעבור הנאשם 2 על העבירות בהן הורשע או כל עבירה מסוג פשע שבפרק יד'.

זכות ערעור תוך 45 יום

ניתן והודע היום, ז' ניסן
תשע"ז, 03 אפריל 2017,
במעמד הצדדים.
מרים דיסקין, שופטת
אב"ד

רענן בן-יוסף, שופט
שלומית יעקובוביץ',
שופטת

